

Verlag cultuurdebat 13 mei

Aftrap debat:

Het cultuurdebat vond plaats bij Muziekvereniging Crescendo in Zuid-Beijerland. Er waren ruim veertig vertegenwoordigers van de cultuursector aanwezig. Aanleiding voor het cultuurdebat was de evaluatie van de cultuurnota. Doel van het cultuurdebat was om input en feedback op te halen uit de sector. De cultuurnota 2021-2024 is vastgesteld in 2020 en we zijn halverwege de beleidsperiode. Met een tussentijdse evaluatie van de cultuurnota willen we kijken waar we staan met de uitvoering van de nota. Waar liggen de ambities en speerpunten voor komende jaren?

Het cultuurdebat werd geleid door San Vermaas. Zij werkte 13 jaar in de Hoeksche Waard en werkt nu als cultuurcoach binnen de gemeente Moerdijk.

San Vermaas startte het debat met een korte peiling via menti-meter. De volledige uitslagen zijn als bijlage bij dit verslag toegevoegd. Het aanwezige publiek werd drie vragen voorgelegd. Om een beeld te krijgen van het aanwezige publiek werd gevraagd naar ieders rol in de culturele sector. Er waren vooral verenigings- of bestuursleden van culturele organisaties aanwezig.

Vervolgens vroeg San hoeveel sterren, van 1 tot 5, de aanwezigen zouden geven aan het cultuurbeleid van de gemeente Hoeksche Waard. Veruit de meeste mensen gaven slechts twee (14 personen) of drie (12 personen) sterren.

De laatste vraag – Als ik aan cultuur in de Hoeksche Waard denk, denk ik aan... - leverde een wolk aan woorden op. Muziek werd het vaakst genoemd. Andere woorden die volgens de aanwezigen passen bij cultuur in de Hoeksche Waard: kansen, vereniging, ontwikkeling en verbinding.

Verslag debat:

Het debat werd gevoerd aan de hand van een drietal vragen. Deelnemers hebben vooral laten weten of zij actief wilden deelnemen aan het debat of niet. De actieve sprekers waren:

Miranda den Tuinder (voorzitter stichting Cultuurhuis)
Dionne Frijns (directeur- en eigenaar theaterbureau Frijns)
Geertje Wiersma (Bibliotheek Hoeksche Waard)
Dirk-Jan List (directeur museum Hoeksche Waard en voorzitter DOK-C)
Harry van Waveren (wethouder Cultuur)

Onderstaand een weergave van het gevoerde gesprek.

Vraag 1: De cultuurnota is de eerste van de gemeente Hoeksche Waard. De cultuurnota is onder andere gericht geweest op het op orde krijgen van de basis. De harmonisatie van het cultuurbeleid in de afgelopen twee jaar heeft geleid tot een stabiele situatie. Wat is de volgende ambitie?

Stabiel?

Deze vraag gaat ervan uit dat er een stabiele situatie is ontstaan voor de cultuursector in de Hoeksche Waard. Is dit daadwerkelijk het geval volgens de aanwezigen?

De harmonisatie van de subsidies aan verenigingen, de musea en de bibliotheek hebben een stabiele situatie gecreëerd. Dit is ook meerjarig geregeld. Dat is goed. Tegelijk constateerde men dat dit vooral een technische exercitie geweest is. Er ligt dan wel een cultuurnota, maar er is geen visie. Waar willen we nou eigenlijk naar toe? En hoeveel geld hebben we daarvoor over? Aanwezigen zien vooral dat mensen in de culturele sector het hoofd boven water hebben kunnen houden door hard te werken, niet dankzij het cultuurbeleid van de gemeente. Sommige aanwezigen missen een duidelijke visie en zien deze ook niet terug in de evaluatie. Conclusie is dus dat de basis op orde is als het gaat over de subsidies.

Accommodaties en kostenstijging

Maar de ideeën voor het CreActief College of Cultuurhuis komen uit het veld. Ze worden wel ondersteund door de gemeente, maar zijn geen expliciete keuze van de gemeente. Dat maakt de ideeën kwetsbaar. Sommige keuzes vallen ook negatief uit voor de sector, aldus aanwezigen. Door Bres op de accommodaties te zetten, wordt de accommodatie, zoals bijvoorbeeld Swaensvoet, te duur. De tarieven die Bres rekent, zijn bijna niet op te brengen voor de sector. Er wordt gesproken over de kostenstijging, waar ook veel culturele organisaties mee te maken hebben. Maasmuziek wordt voor de huur van de 3 Lelies in Puttershoek bijvoorbeeld geconfronteerd met een kostenstijging van 14,5%. De muziekvereniging wil groeien, heeft veel leerlingen, en veel activiteiten. Maar dergelijke hogere kosten brengen grote zorgen met zich mee.

Het accommodatievraagstuk is taai. Op het punt van huisvesting is iedereen het erover eens dat de gemeente daar de basis nog niet op orde heeft. De gemeente bezit veel oud vastgoed. Daar moet wat aan gebeuren, maar het kost tijd en geld. Het is de ambitie van de gemeente om de accommodaties op orde te krijgen. Ook de gemeente heeft te maken met kostenstijging; die ligt nu boven de 10%. Het wordt financieel lastiger voor de gemeente.

Festivalbeleid

Het festivalbeleid moet nog ontwikkeld worden. Een vertegenwoordiger van de Feestweek 's Gravendeel bevestigt dat evenementen- en festivalbeleid gewenst is. De Feestweek is in de afgelopen jaren gegroeid; er komen inmiddels ook veel mensen van buiten het dorp. Dat het feest grotere bezoekersaantallen trekt en het eigenlijk geen dorpsfeest meer is, lijkt de gemeente lastig te vinden.

Er zijn meer partijen die obstakels ervaren bij vergunningen. Het is lastig voor verenigingen om activiteiten te organiseren; er komt veel bij kijken. De gemeente zou die partijen meer moeten faciliteren.

Samenwerking en initiatief

Iedereen is het erover eens dat er veel gebeurt in de Hoeksche Waard. Er is een rijk verenigingsleven. De initiatieven komen uit de mensen zelf. Maar de sector is wel versnipperd. Mensen kijken nog te veel naar hun eigen dorp, wordt gezegd. Dat is veelal historisch zo gegroeid. De gemeente stimuleert het ook door de focus te leggen op lokale activiteiten. Tegelijk harmoniseert de gemeente de subsidies en is er één loket. Onderlinge samenwerking schept mogelijkheden. Het initiatief daartoe moet uit de sector komen. Het is, zeker na corona, van belang om weer op te krabbelen en activiteiten te gaan organiseren. Anderen menen dat niet alleen de sector initiatief moet tonen, maar ook de gemeente. De zorg is dat de gemeente achterover gaat leunen. Er wordt een trekkende rol van de gemeente gemist, vooral als het gaat om onderlinge partijen te verbinden. Zo'n rol is lastig te vervullen voor verenigingen die vooral uit vrijwilligers bestaan.

Ambities?

Wat is volgens de sector een belangrijke volgende stap? Waar dromen mensen van? Er wordt meer actie vanuit de politiek verwacht. Meer samenwerking tussen verenigingen onderling en meer dorps overstijgende initiatieven moeten op het ambiteellijstje. Er wordt gesproken over de bijdrage die het verenigingsleven levert aan sociale cohesie, over dat samenwerking met welzijnsorganisaties kansen biedt.

De gemeente trekt op dit moment vooral aan Cultuureducatie met Kwaliteit, op het ondersteunen van de sector en stimuleren van samenwerking met inzet van de cultuurcoach, en op het bibliotheekwerk. Dat zijn de drie speerpunten van het cultuurbeleid. Het ontwikkelen van festivalbeleid is een belangrijke volgende stap.

De charme van de Hoeksche Waard wordt benadrukt en het belang van cultuur om inwoners uit de Hoeksche Waard vast te houden. Het valt op dat het gemeentelijke cultuurbeleid dicht tegen het welzijnsbeleid aanzit. Het moet ook gaan om de intrinsieke waarde van kunst. Kunst om een bredere blik op de wereld te stimuleren. Het cultuurbeleid moet niet alleen gaan over de gezelligheid in de dorpen. De ambitie kan zijn cultuur minder te verstoppen, de verenigingen te koesteren én daar wat bovenop te zetten. De Hoeksche Waard is een samenspel van (historische) verenigingen en dorpen. Maar we moeten ook dingen doen die hierboven uit stijgen. We mogen meer ambitie tonen, de sector ook meer laten zien.

Vraag 2: Wat maakt het uit voor de cultuursector of je woont in 5 gemeenten met samen 90.000 inwoners of in 1 gemeente met 90.000 inwoners?

De fusie heeft (nog) niet geleid tot schaalvergroting of fusie van verenigingen. Afstand speelt een rol. Dat geldt ook voor de gemeente; het kost de gemeente veel tijd om alle dorpen te horen.

Voor het cultuurbeleid moet deze vraag echter niet uitmaken. Het cultuurbeleid is hierin duidelijk: de Hoeksche Waard heeft verschillende dorpen en kernen. Iedere kern moet een culturele plek hebben. En er moet een podium komen voor de hele Hoeksche Waard.

Toch is er ook een ander geluid te horen tijdens het debat. Er is een cultuuromslag nodig. De gemeente wil nog te veel voorzieningen voor de dorpen behouden; dat is niet meer van deze tijd. De cultuuromslag moet komen van een platform dat iets kan regisseren. Er is meer durf nodig om over de eigen grenzen heen te kijken. Het theater in Spijkenisse moet ook mensen van buiten de gemeente binnenhalen om te kunnen voortbestaan. De verenigingen dragen de cultuur in een dorp. Maar we moeten ook verder kijken. Daar is ook durf voor nodig.

We moeten als cultuur een stem hebben. Dok-C is om die reden opgericht. Het platform speelt een rol in het bevorderen van samenwerking. Dok-C is op zoek naar platformleden; er wordt een oproep gedaan. Voor vernieuwing in de sector zou de werkwijze rond de viering van 75 jaar bevrijding bruikbaar kunnen zijn. De plannen zijn doorkruist door corona, maar het format voor samenwerking ligt er en kan weer opgepakt worden.

Vraag 3: Is het alleen een kwestie van geld om het culturele leven tot bloei te brengen? Vraag 3: geld is belangrijk; er moet meer geld bij.

Iedereen is het erover eens dat geld belangrijk is, maar niet het enige. Een Hoeksche Waards theater is nog steeds een wens. Maar samenwerking en dat initiatieven serieus genomen worden, is ook van belang. En daarnaast: ontzorgen van de bureaucratische rompslomp.

De ontwikkeling van een mogelijk cultuurhuis biedt perspectief; daar kunnen meerdere culturele partijen gebruik van maken. Het onderzoek naar het cultuurhuis loopt nog. Het doel is dat zoveel mogelijk partijen gebruik kunnen maken van het pand, maar er zullen grenzen aan zitten.

De aanwezigen zijn blij met de verbinders: cultuurcoach Kim Zuidema en de coördinatoren van CmK Pauline van der Wijk en Helma Wagemakers. Zij hebben alleen een beperkt aantal uren tot hun beschikking. Vraag is of uitbreiding van die uren niet gewenst en noodzakelijk is.

In Oud-Beijerland zien mensen bij binnenkomst het gebouw De Poort. Dit prachtige gebouw van de evangelische gemeente wordt volop gebruikt. Dat het geld kost, is niet direct een issue. Wij willen ook een Poort voor cultuur. Cultuur kost gewoon geld. Dat de cultuuruitgaven van de Hoeksche Waard laag zijn in vergelijking met andere Zuid-Hollandse gemeenten geeft te denken.

Algemene conclusies:

1. Er zijn zorgen over de betaalbaarheid van accommodaties. De gemeente is nog steeds voornemens om de eigen accommodaties op niveau te krijgen. Doel blijft dat er in elk dorp een culturele plek moet zijn. Dit kan ook betekenen dat er aanpassingen in een dorps huis nodig zijn. De betaalbaarheid is, evenals de accommodaties zelf, een taai onderwerp. Daar hebben we niet direct een oplossing voor, maar het signaal is duidelijk en we nemen het mee.
2. Een theaterzaal voor de Hoeksche Waard is nog steeds gewenst.
3. Technisch is de basis op orde, maar wat vinden we nu eigenlijk belangrijk? De gemeente zet in op:
 - a. Ondersteuning van de amateurkunstverenigingen via directe subsidies aan het amateurkunstenveld en via inzet van de cultuurcoach;
 - b. Cultuureducatie met Kwaliteit;
 - c. Bibliotheekwerk
4. Gedeelde wens vanuit gemeente en de sector is om het aantal uren voor de Cultuurcoach te verhogen.

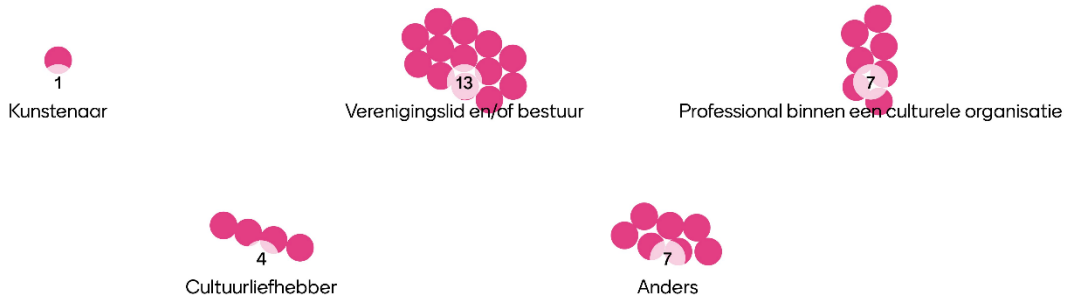

BIJLAGE Uitslag menti-meter

Vraag 1.

Ik sluit bij deze bijeenkomst aan als...

Mentimeter

Vraag 2.

Hoeveel sterren geeft u Gemeente Hoeksche Waard en haar cultuurbeleid?

Mentimeter

